

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విఘ్నాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా తః ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనోష్ఠ పుట నిస్సృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః అనుగ్రహప్రసాదేన సర్వేషాం భక్తజనానాం ఆధివ్యాధి నివృత్తి
ద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికా క్రిమిజనిత సమస్త దుష్టభావ నివారణార్థం, సర్వారిష్ట
నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం,
వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తితానేక జన్మాఘ నిబర్హణార్థం, సమస్త పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే
ఆదిపర్వణి యథాశక్తి ప్రథమాధ్యాయాంతర్గత శ్లోకపారాయణం ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే ॥

॥ వ్యోస ధ్యానమ్ ॥

వ్యోసం వశిష్టనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరిశరిత్కృణుం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోసాయ విష్ణురూపాయ వ్యోసరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వౌషిష్ఠాయ నమోనమః ॥

అచతుర్వదనో బ్రహ్మే ద్విబాహురపరో శాలః ।
అఫాలలోచనశ్శంఖుః భగవన్ బాదరియణః ॥

॥ అథ శ్రీమన్మహాభారతే ఆదిపర్వణి ఋషీయోజ్ఞేయః ॥

- సభాపర్వ తతః ప్రోక్తం మన్తపర్వ తతః పరమ్ ।
 జరాసన్ధవధః పర్వ పర్వ దిగ్విజయం తథా ॥ 02 - 48 ॥
- పర్వ దిగ్విజయాదూర్ష్యం రాజసూయికముచ్యతే ।
 తతశ్చార్షాభిహరణం శిశుపాలవధస్తతః ॥ 02 - 49 ॥
- ద్యూతపర్వ తతః ప్రోకమనుద్యూతమతః పరమ్ ।
 తత ఆరణ్యకం పర్వ కిర్మీరవధ ఏవ చ ॥ 02 - 50 ॥
- అర్జునస్యాభిగమనం పర్వ జ్ఞేయమతః పరమ్ ।
 ఈశ్వరార్జునయోర్యుద్ధం పర్వ కైరాతసంజ్ఞితమ్ ॥ 02 - 51 ॥
- ఇన్ద్రలోకాభిగమనం పర్వ జ్ఞేయమతః పరమ్ ।
 నలోపాఖ్యానమపి చ ధార్మికం కరుణోదయమ్ ॥ 02 - 52 ॥
- తీర్థయాత్రా తతః పర్వ కురురాజస్య ధీమతః ।
 జటాసురవధః పర్వ యక్షయుద్ధమతః పరమ్ ॥ 02 - 53 ॥
- నివాతకవచైర్యుద్ధం పర్వ చాజగరం తతః ।
 మార్కణ్డేయసమాస్యా చ పర్వానన్తరముచ్యతే ॥ 02 - 54 ॥
- సంవాదశ్చ తతః పర్వ ద్రౌపదీసత్యభామయోః ।
 ఘోషయాత్రా తతః పర్వ మృగస్వప్నోద్భవం తతః ॥ 02 - 55 ॥
- మన్తస్య నిశ్చయం కృత్వా కార్యస్యాపి విచిన్తనమ్ ।
 వ్రీహిద్రోణీకమాఖ్యానమైన్ద్రద్యుమ్నం తథైవ చ ।
 ద్రౌపదీహరణం పర్వ జయద్రథవిమోక్షణమ్ ॥ 02 - 56 ॥
- పతివ్రతాయా మాహాత్మ్యం సావిత్ర్యాః చైవమద్భుతమ్ ।
 రామోపాఖ్యానమత్రైవ పర్వ జ్ఞేయమతః పరమ్ ॥ 02 - 57 ॥
- కుణ్డలాహరణం పర్వ తతః పరమిహేలాచ్యతే ।
 ఆరణేయం తతః పర్వ వైరాటం తదనన్తరమ్ ॥ 02 - 58 ॥
- పాణ్డవానాం ప్రవేశశ్చ సమయస్య చ పాలనమ్ ।
 కీచకానాం వధః పర్వ పర్వ గోగ్రహణం తతః ॥ 02 - 59 ॥

- అభిమన్యోశ్చ వైరాట్యాః పర్వ వైవాహికం స్మృతమ్ ।
ఉద్యోగపర్వ విజ్ఞేయమతః ఊర్ష్యం మహాద్భుతమ్ ॥ 02 - 60 ॥
- తతః సంజయయానాఖ్యం పర్వ జ్ఞేయమతః పరమ్ ।
ప్రజాగరం తథా పర్వ ధృతరాష్ట్రస్య చింతయా ॥ 02 - 61 ॥
- పర్వ సానత్సుజాతం వై గుహ్యమధ్యాత్మదర్శనమ్ ।
యానసన్దిస్తతః పర్వ భగవద్యానమేవ చ ॥ 02 - 62 ॥
- మాతలీయముపాఖ్యానం చరితం గాలవస్య చ ।
సావిత్రం వామదేవ్యం చ వైన్యోపాఖ్యానమేవ చ ॥ 02 - 63 ॥
- జామదగ్న్యముపాఖ్యానం పర్వ షోడశరాజకమ్ ।
సభాప్రవేశః కృష్ణస్య విదులాపుత్రశాసనమ్ ॥ 02 - 64 ॥
- ఉద్యోగః సైన్యనిర్మాణం విశ్వోపాఖ్యానమేవ చ ।
నిర్మాణం చ తతః పర్వ కురుపాణ్డవ సేనయోః ॥ 02 - 65 ॥
- రథాతిరథసంఖ్యా చ పర్వోక్తం తదనంతరమ్ ।
ఉలూకదూతాగమనం పర్వామర్షవివర్ధనమ్ ॥ 02 - 66 ॥
- అమ్బోపాఖ్యానమత్రైవ పర్వ జేయమతః పరమ్ ।
భీష్మాభిషేచనం పర్వ తతశ్చాద్భుతముచ్యతే ॥ 02 - 67 ॥
- జమ్బూఖణ్డవినిర్మాణం పర్వోక్తం తదనంతరమ్ ।
భూమిపర్వ తతః ప్రోక్తం ద్వీపవిస్తారకీర్తనమ్ ॥ 02 - 68 ॥
- దివ్యం చక్షుర్దదౌ యత్ర సంజయాయ మహాన్ ఋషిః ।
పర్వోక్తం భగవద్గీతా పర్వ భీష్మవధస్తతః ।
ద్రోణాభిషేచనం పర్వ సంశస్తకవధస్తతః ॥ 02 - 69 ॥
- అభిమన్యవధః పర్వ ప్రతిజ్ఞాపర్వ చోచ్యతే ।
జయద్రథవధః పర్వ ఘటోత్కచవధస్తతః ॥ 02 - 70 ॥
- తతో ద్రోణవధః పర్వ విజ్ఞేయం రోమహర్షణమ్ ।
మోక్షో నారాయణాస్త్రస్య పర్వానగరముచ్యతే ॥ 02 - 71 ॥

“ పాత్రోత్తర ” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

యక్ష ఉవాచ

కిమర్థం బ్రాహ్మణే దానం కిమర్థం నటనర్తకే ।
కిమర్థం చైవ భృత్యేషు కిమర్థం చైవ రాజసు ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

ధర్మార్థం బ్రాహ్మణే దానం యశోర్థం నటనర్తకే ।
భృత్యేషు భరణార్థం వై భయార్థం చైవ రాజసు ॥

యక్ష ఉవాచ

కేన స్విదావృతో లోకః కేన స్విన్న ప్రకాశతే ।
కేన త్యజతి మిత్రాణి కేన స్వర్గం న గచ్ఛతి ॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ

ఆఙ్ఞానేనావృతో లోకః తమసా న ప్రకాశతే ।
లోభాత్త్యజతి మిత్రాణి సంఘాత్ స్వర్గం న గచ్ఛతి ॥

:: “ గోవింద నామ సంకీర్తనమ్ ” ::

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్యవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥